

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 516/2024-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], narodeného [REDACTED], zastúpenej WEBBER LEGAL, s. r. o., Duchnovičovo námestie 1, Prešov, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 69Ek/1289/2023 z 25. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. septembra 2024 a doplnenou 20. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ je povinným v exekučnom konaní vedenom okresným súdom o vymoženie 4 582,29 eur s príslušenstvom a trov exekúcie. Exekučným titulom je platobný rozkaz z 9. novembra 2022 právoplatný a vykonateľný 10. decembra 2022.

3. O návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie rozhodol okresný súd uznesením vyššej súdnej úradníčky z 23. novembra 2023 tak, že ho zamietol, oprávnenému priznal nárok na náhradu trov exekúcie a sťažovateľovi nárok na náhradu trov exekúcie nepriznal. Okresný súd v predmetnom uznesení uviedol, že povinný nemôže v návrhu na zastavenie exekúcie namietat' skutočnosti, ktoré vznikli pred vydaním exekučného titulu. Mal ich namietat' v konaní základnom. K námietke sťažovateľa, že exekučný titul bol vydaný v skrátrenom konaní vyšším súdnym úradníkom, okresný súd odkázal na účinnú právnu úpravu oprávňujúcu vyšších súdnych úradníkov vydávať platobné rozkazy. Skutočnosť, že platobný rozkaz vydal vyšší súdny úradník, podľa okresného súdu

neznamená, že spotrebiteľská zmluva nebola v základnom konaní podrobená súdnej kontrole týkajúcej sa neprijateľných zmluvných podmienok podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“).

4. Sťažovateľ podal sťažnosť, v ktorej namietal, že vyššia súdna úradníčka odmietla v uznesení vykonať prieskum skutočností, ktoré v návrhu na zastavenie exekúcie uviedol. Exekučný titul vydala osoba v postavení vyššieho súdneho úradníka a podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) patrí medzi práva spotrebiteľa to, aby bol nárok proti nemu uplatňovaný preskúmaný sudcom. Vyššia súdna úradníčka sa od rozhodovacej praxe Súdneho dvora odchyľila, a to bez presvedčivého odôvodnenia, čím sú jej názory nielen právne nesprávne, ale aj porušujúce právo sťažovateľa na spravodlivý proces. Preto sťažovateľ navrhol, aby osoba v postavení sudcu vykonala prieskum nároku oprávneného. Pri vydávaní exekučného titulu neboli aplikované ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. pojednávajúce o skúmaní bonity spotrebiteľa veriteľom, konkrétne § 7 a § 11 ods. 2.

5. Okresný súd napadnutým uznesením rozhodol o sťažnosti sťažovateľa tak, že zrušil uznesenie vyššej súdnej úradníčky (v spojení s opravným uznesením z 20. marca 2024) a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Odkázal na zjednocujúce rozhodnutie ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 1/2022-9 z 15. júna 2022 a na rozhodnutie Súdneho dvora C-448/17, z ktorých vyplýva preskúmateľnosť neprijateľných zmluvných podmienok v exekučnom konaní vedenom proti spotrebiteľovi za podmienky, že exekučným titulom je platobný rozkaz vydaný vyšším súdnym úradníkom v skrátenej konaní neobsahujúci odôvodnenie a napadnuteľný riadne odôvodnený odporom v lehote 15 dní. Napadnutým uznesením sudca uložil vyššej súdnej úradníčke pripojiť v ďalšom konaní spis zo základného konania a v zmysle záverov zjednocujúceho stanoviska ústavného súdu posúdiť (ne)existenciu takých neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré by mali vplyv na vymáhaný nárok, svoje závery náležite odôvodniť a opätovne posúdiť (čiastočnú) dôvodnosť návrhu na zastavenie exekučného konania zo strany povinného.

III.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti rozsiahlo rekapituluje obsah svojich procesných podaní v exekučnom konaní proti nemu vedenom. Následne formuluje výhradu, podľa ktorej z judikatúry Súdneho dvora plynie požiadavka, aby *ex offio* prieskum neprijateľných zmluvných podmienok vykonala sudca, nie vyšší súdny úradník. V podmienkach sťažovateľovej veci prieskum síce vykoná osoba v postavení sudcu, ale iba v prípade, ak proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka podá sťažovateľ (spotrebiteľ) sťažnosť. Prieskum je teda naviazaný na aktivitu spotrebiteľa a nie je zachovaná *ex offio* kontrola zo strany osoby v postavení sudcu. Podľa sťažovateľa *ex offio* prieskum mohol v jeho veci vykonať sudca, a to tak, že o jeho sťažnosti proti rozhodnutiu vyššej súdnej úradníčky o návrhu na zastavenie exekúcie by sudca rozhodol meritórne. Namiesto toho sudca rozhodnutie vyššej súdnej úradníčky iba zrušil a vec jej vrátil na opätovné konanie. Sťažovateľ je toho názoru, že takýto postup sudcu nie je eurokonformný a sudca sa o eurokonformný výklad ani len nepokúsil. Z rozhodnutia sudcu ani nemožno zistiť, prečo vo veci nerozhodol meritórne, ale iba procesne, čím je rozhodnutie zjavne nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou atakuje rozhodnutie všeobecného (exekučného) súdu procesnej povahy s kasačným výrokom. Prístup ústavného súdu k rozhodnutiam tohto druhu vyplýva z východiska, podľa ktorého aj kasačné rozhodnutie všeobecného súdu môže byť spôsobilé porušiť základné právo účastníka konania. Aj vydanie procesného rozhodnutia všeobecným súdom je potrebné považovať za súčasť poskytovania súdnej ochrany. Ide najmä o prípady, ak všeobecný súd vyrieši nejakú otázku s konečnou platnosťou, ktorá je spôsobilá zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok (II. ÚS 344/2019 z 21. novembra 2019).

8. Sudca v namietanom rozhodnutí okresného súdu iba čiastočne rozhodol medzi účastníkmi exekučného konania sporné a návrhom na zastavenie exekúcie, ako aj sťažnosťou sťažovateľa podanou podľa § 239 a nasl. Civilného sporového poriadku nastolené otázky (prekážky vymáhateľnosti exekučného titulu, absencia prieskumu neprijateľných zmluvných podmienok pri vydaní exekučného titulu, prítomnosť neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve). Nezaujal meritórne stanovisko k otázke, či sú dané prekážky vymáhateľnosti exekučného titulu a či zmluva, ktorá slúžila ako skutkový podklad vydania exekučného titulu, obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky. Sudca však rozhodol o tom, že vyššia súdna úradníčka bude povinná postupovať v intenciách judikatúry ústavného súdu a Súdneho dvora a uskutočniť *ex officio* prieskum neprijateľných zmluvných podmienok napriek tomu, že základné konanie, v ktorom bol vydaný exekučný titul, je už právoplatne ukončené. Napadnuté uznesenie teda poskytuje odpovede na otázky procesnej povahy a odpovede, ktoré sformuloval sudca, zodpovedajú pôvodnej predstave sťažovateľa o tom, že v jeho exekučnej veci mal byť vykonaný prieskum neprijateľnosti zmluvných podmienok.

9. Prieskum kasačných rozhodnutí všeobecného súdnictva je ústavne významný len vtedy, ak kasačné rozhodnutie formuluje záver, ktorý je spôsobilý zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok. Nasledujúci priebeh preskúmaného exekučného konania je však ovplyvnený len do tej miery, že sa vyššia súdna úradníčka bude musieť znova zaoberať návrhom sťažovateľa na zastavenie exekúcie. K sťažovateľovej ťažiskovej sťažnostnej námietke založenej na povinnosti zabezpečiť, aby neprijateľnosť zmluvných podmienok preskúmal sudca (nie vyšší súdny úradník), ústavný súd uvádza, že napadnuté uznesenie nijako nebráni, aby v ďalšom priebehu exekučného konania vykonal prieskum neprijateľných zmluvných podmienok sudca. Po opätovnom rozhodnutí vyššej súdnej úradníčky sťažovateľovi (ani oprávnenému) nič nebude brániť podať sťažnosť podľa Civilného sporového poriadku, o ktorej bude povinný rozhodnúť práve sudca, ktorý v rámci rozhodovania zaujme meritórne stanovisko k (ne)prijateľnosti zmluvných podmienok. Procesná eventualita, že sťažnosť proti budúcemu uzneseniu vyššej súdnej úradníčky podaná nebude, a tak meritórny prieskum hmotnoprávnej otázky sudca nevykoná, nie je dôvodom na zásah ústavného súdu. Eurokonformný výklad spočíva v požiadavke, aby exekučný titul v prípade, že bol v spotrebiteľskej veci vydaný v procesných okolnostiach popísaných vo výrokoch už spomenutých rozhodnutí ústavného súdu a Súdneho dvora, bol z hľadiska neprijateľnosti zmluvných podmienok preskúmateľný v exekučnom konaní. Eurokonformný výklad však nesiahá až tak ďaleko, že by v exekučnom konaní, v ktorom v prvom štádiu rozhoduje vyšší súdny úradník a až v druhom štádiu iniciovanom účastníkom konania

rozhoduje sudca, vyžadoval prieskum neprijateľných zmluvných podmienok sudcom bez ohľadu na procesnú aktivitu dotknutého spotrebiteľa, a teda *de facto* proti jeho vôli (ak sťažnosť otvárajúcu cestu k prieskumu sudcom nepodá). Je nutné si uvedomiť, že požiadavky procesnej povahy kladené na spotrebiteľské exekučné konanie nie sú samoúčelné. Ich zmyslom je poskytnutie účinnej ochrany hmotným spotrebiteľským právam povinného tak, aby sa v prípade porušovania jeho práva nebyť vystavený dôsledkom neprijateľných zmluvných podmienok zabránilo nútenému výkonu exekučného titulu založeného na takýchto podmienkach. Uvedený cieľ je dosiahnuteľný aj eurokonformným prístupom vyššieho súdneho úradníka a nič sa tým nemení na už konštatovanom plnom práve spotrebiteľa dosiahnuť svojou procesnou aktivitou (podaním sťažnosti) prieskum spornej otázky sudcom. Ťažiskovú námietku ústavnej sťažnosti preto ústavný súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

10. Druhá námietka prednesená sťažovateľom sa týkala nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia. V ňom sa podľa sťažovateľa sudca nevysporiadal dostatočne a preskúmateľne s otázkou, prečo nerozhodol sám meritórne, ale procesne, kasačným výrokom. Ústavný súd podčiarkuje časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorej sudca vyššej súdnej úradníčke jasne uložil povinnosť vyžiadať si spisový materiál zo základného konania na účel dôkladného hmotnoprávneho prieskumu neprijateľnosti zmluvných podmienok. Práve tento aspekt záväzného právneho názoru sudcu je odôvodnením kasačného výroku jeho uznesenia a súčasne vysvetlením, prečo vec neposúdil meritórne. Zároveň ide o postup, ktorý šetrí aj procesné základné práva sťažovateľa, pretože po rozhodnutí vyššej súdnej úradníčky budú zistenia z pripojeného súdneho spisu zo základného konania preveriteľné sudcom v konaní o prípadnej sťažnosti niektorého z účastníkov exekučného konania. Preskúmateľnosť rozhodnutia nepochybne zvyšuje štandard ľudských práv procesnej povahy. Ústavný súd preto uzatvára, že napadnuté rozhodnutie je odôvodnené dostatočne, zrozumiteľne a preskúmateľným spôsobom. Aj druhú sťažnostnú námietku preto ústavný súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

11. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti nezistil signály spôsobilé viesť po jej prijatí na ďalšie konanie k vyhovujúcemu výroku meritórneho nálezu. Preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jej petite (zrušenie napadnutého uznesenia, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2024

Robert Šorl
predseda senátu